

Section II Dalis

Sėvynė

Moterų
ir Vaikų
Laikraštis

„TĖVYNĖS” SPAUDA, 307 W. 30th St., New York City

MOTINOS

Apdrauskite Savo Vaikus

NĖRA reikalo pri-rašinėti vaikus prie svetimtautiškų Insurance kompanijų, — galite apdrausti Susivienijime Lietuvių Amerikoje. Apdrausdami savo vaikus S.L.A., mokėsit mažiau, o atsitikime nelaimės gausit daugiau. Kompanijų agentams mokėdamos po 10c. savaitėje išmokate per metus \$5.20; atsitikime nelaimės gaunate \$25. Į S.L.A. mokėsit po 50c. į 3 mėnesius — per metus išmokėsit \$2.00, o nelaimingame atsitikime gaunate nuo \$25 iki \$100 apsaugos.

NIEKAD nieks nebarškina į duris, kaip daro tokie agentai, rinkdami kas savaitę dešimtukus: Susivienijime Lietuvių Amerikoje apmokate kartą į tris mėnesius arba ir už visus metus iškalno. Reikalus atliekat savo prigimtoje kalboje, o kuopų viršininkai suteikia jums nariams visokiariopą naudą.

ISTATAI

PRIĖMIMUI VAIKŲ PRIE Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

1. Visi lietuvių, abiejų lyčių vaikai, sveiki ant kuno ir proto, nuo 1 iki 18 metų amž., gali prigulėti prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.
2. Vaikai nuo 1 iki 5 m. amž. moka \$2.00 per metus, arba 50c. kas 3 mėnesiai, t. y.: sausio, balandžio, liepos ir spalio mėn. Šio skyriaus vaikai gauna pomirtinės \$25.00.
3. Vaikai nuo 5 iki 10 m. moka \$2.25 per metus, — pirmą bertainį metų 75c., o kitus tris bertainius po 50c. Pomirtinės gauna \$50.00. — Vaikams, nuo 10 iki 18 m. am., mokant po \$2.25 per metus, bus išmokama \$100.00 pomirtinės.
4. Vaikai nuo 1 iki 5 m. amž. moka įstojimo 25c. Įstojimą ir už 1-ą bertainį moka sykiu, t. y. 75c.; nuo 5 iki 18 m. moka įstojimo 25c., 50c. bertaininės ir 25c. reikalams, arba viso \$1.00.
5. Visų trijų skyrių vaikai tik išbuvę 30 dienų Susivienijime gali gauti pomirtinę. Prigulėjimas vaiko prie S.L.A. skaitosi nuo tada, kada jo įstojimo piningai priimti į Centrą.
6. Vaikai, prisirašę prie S.L.A., gaus iš Centro paliudijimus, ant kurių bus įrašyta vardas, pavardė ir laikas įsirašymo į S.L.A.
7. Vaikai skolingi už vieną bertainį tampa suspenduoti, skolingi už du — liekasi išbraukti.
8. Vaikui mirus, pomirtinę gauna tėvai; nesant tėvų — giminės, nesant giminiių — urėdiškai pripažinti vaikų globėjai. Pomirtinę išmokama pristaciūs paliudijimą, ant kurio turi būti pasirašę daktaras ir graborius.
9. Vaikai yra paliuosuojami nuo mokėjimo tautiškų centų ir kitokių „ekstra“ mokesčių. Paliuosuoti taipgi nuo mokesčių siuntimui delegatų.
10. Vaikai neturi tiesos prie rinkimo delegatų ir patys negali būti siunčiami kaipo delegatai.
11. Vaikai turi būti įrašomi kuopų susirinkimuose. Kuopų viršininkai ir abelnai visi šariai turi tēmyti, kad nebutų įrašoma vaikai nesveiki. Abejojant apie vaiko sveikatą, turi būti pareikalauta daktaro paliudijimas, už kurį apmoka tėvai arba įrašantios vaikus ypatos.
12. Vaikai nedoro pasielgimo, neklausantys tėvų, negali būti priimami prie S.L.A.
13. Vaikus prirašantieji turi paduoti teisingai vaiko metus; neteisingai paduoti metai, jei bus susekta, vaikas taps iš S.L.A. prašalintas be sugrąžinimo įmokėtų piningų. Abejojant apie vaiko metus, tėvai turi pristatyti gimimo metrikus.

VAIKAI priimami į S.L.A. nuo 1 iki 18 metų amž.; pas-kui, be jokio įsirašymo ir be daktaro egzaminacijos pereina į suaugusių skyrių. Po prisirašymo, kaip parodo įstatuose, už 30 dienų vaikai tampa pilnais nariais ir, atsitikus mirčiai, išmokama pilną įstatuose parodytą pomirtinę be atidėliojimo. Vaikai priimama be daktaro paliudijimo — užtenka, kad du S.L.A. nariai patvirtina vaiko sveikatą kuopos usirinkime. Kuopos randasi kiekviename mieste.

SKAITYDAMOS šį laikraštį, pratinkit taipgi ir savo vaikelius prie skaitymo: jiems yra pavestas Vaikų Skyrius. Medį galima lenkti pakol jaunas, taip ir vaikelius galima pripratinti skaityti iš mažens, taipgi supažindinti juos su taja Draugija, kuri rupinasi ir teikia savo reikalingas informacijas.

Reikalaudami platesnių informacijų, kreipkitės prie vietinės kuopos valdybos arba į Centro Sekretorių ūmo adresu:

A. B. Strimaitis

307 West 30th Street
NEW YORK CITY

Moterų
Laikraštis

TEVŲYNE

Vaikų
Laikraštis

SECTION II

DALIS II.

No. 29

New York, Liepos (July) 19, 1918 m.

Vol. X

LIETUVAITĖS — ŠOKĖJOS INTERNACIONALIAM VAKARE.

INTERNACIONALIS VAKARAS.

Balandžio 20 dieną Chicagoje buvo taip vadinamas Internacionalis Vakaras. Tai buvo gana puikus Lietuvos žingsnis tarpe svetimtaučių ir tai tarpe augštesnės inteligentiškos žmonių draugijos.

Daug buvo tokių, kurie pirmu kartu pamatė, kas tie lietuviai yra.

Lietuviai pasirodė su gražiu kultūrišku programą: Pirmiausiai svetainę puošė Jono Šileikos Dievai — Die-

vas Perkunas, Dievas Patrimpas, Dievas Pikulis, ir Kryvių-Kryvaitis. Paveikslai labai gražiai tiko prie salės dekoracijų, ir visi gėrėjosi. Ponas Kazys Kasputis savo turtinga kalba apipiešė Lietuvius, trumpai pabrieždamas jų istoriją ir budus. Paskui Lietuvaitės, pasipuošusios tautiškais rubais, šoko Lietuviškus Šokius, kas svetimtaučiams labai patiko. Šokių skyrių vedė Marė Damijonaitienė su pagalba p-lės S. Staniulitės. Vakarą pelnas skiriama Vaikų Dieninei Globai.

M. MAGDALENA.

DIDVYRIŲ ŽEMĖ

Aliantų Bazaras ir Lietuvių

Skyrius New Yorke.

Parašė A. B. STRIMAITIS.

PRAEITUOSE Moterų Priedo numeriuose padavėm senovės lietuvių dievų paveikslus su trumpais aprašymais. Dabar prie užbaigos aprašymo buvusio bazaro, susipažinus su tuom, kas kiek pasidarbovo, susipažinus truputį ir su dievais, reikia bent kiek pažinti ir jų tarnus, — tik ant nelaimės mūsų dailininkas p. J. Šileika nedaug mums paveikslų pateikė, bet pasitenkinsim tuomi, kiek turime.

Dievų tarnais, kaip dar ir šiandien yra užsilikusi mintis, buvo tai kunigai arba dvasregiai. Į kunigus lietuviai rinkdavosi tik senesnius žmones ir žinomus iš jų dorą pobūdžio ir apsiėjimo, švelnaus ir mandagaus budo. Vaikai svetmoterų (abiejų lyčių) niekuomet nebudavo prileidžiami prie tarnavimo dievams. Kunigai, apart krivių, nevedavo pačių, o kunigės netekėdavo už vyro. Peržengiantieji šituos įstatymus budavo mirtinai baudžiami. Nestebėtina už tai yra, jei kunigai turėjo taip didelę įtakmę į žmones, ir pildė jų kiekvieną paliepiamą su didžiausiu nuolankumu, priimdami ir jiems uždėtas bausmes be mažiausio pasipriešinimo.

Kunigai užsilaikymą turėdavo iš grobių karėse (grobių dalis jiems budavo skiriama) ir iš dovanų maldingų žmonių, maždaug kaip kad ir šiandien.

Kryvių-Kryvaitis buvo augščiausias Lietuvių kunigas—teisėjas ant teisėjų, kuriam išpradžių net kunigaikščiai lenkdavosi. Vėliaus kryvių-kryvaičių valdžiai išsiskirstant į

PASIAUKOJIMAS KRYVIŲ-KRYVAIČIO

Pieštas dailininko J. Šileikos.

dalis, svietiškoji valdžia ėmė stiprėti. Vietą jo gyvenimo buvo vieta ramybės ir vadinosi Romovė. Jo valdžiai buvo pasidavę netik Prusai, Lietuviai, Latviai ir kitos lietuviškos gentys, bet taipgi ir kaimyniškos nekuriškos tautos, kaip Suomiai ir Slavai. Jo įtekmė buvo taip didelė, jog pasiuntinys su jo lazda — kryvule galėjo be jokios baimės keliauti į tolimiausias šalis be pavojaus, — visur jis budavo šelpiamas ir godojamas.

Kryvių-Kryvaičio ištarmė skaitėsi įstatymu, o pranešimai — tikėjimu. Jo ypatoje jungėsi dvasiškoji valdžia su augščiausia svietiškoji valdžia. Žmogus skaitėsi laimingu, jei galėjo bent kartą savo gyvenime pamatyti veidą Kryvių-Kryvaičio. Jišai teisė svarbesnias bylas tarpe šiaip žmonių, o ypatingai politiškąs bylas tarpe lietuviškų genčių.

Prieš kryžievių atėjimą Kryvių-Kryvaitis gyveno Romovėje, Nataugiuose, kur susieina upės; šiandien vokiečiai vadina tą vietą *Frissing ir Beislein*. Kuomet čia gyventi pasidarė pavojinga, jis kėlėsi į kitą šventą vietą, kur buvo saugiau.

Dėlei pavyzdingo gyvenimo ir darbų Kryvių-Kryvaičio ypata buvo laikoma šventa, laike jo gyvenimo ir po jo mirčiai. Sulaukęs senatvės, Kryvių-Kryvaitis susidegindavo ant laužo akyvaizdoje žmonių (kaip kad šis paveikslėlis parodo), idant savo pasiūkavimu už žmonių nuodėmes užganėdinti dievus.

Tokiame atvejyje vaidylos sukviėsdavo žmones. Stovėdamas ant laužo, Kryvių-Kryvaitis liepdavo žmonėms pasitaisyti, išpažinti savus nusidėjimus ir už juos širdingai gailėtis. Po tam, užkurus laužą, vyriausias kunigas degė liepsnose, — jo mirtis plovė liaudies nuodėmes.

Mirus senam Kryvių-Kryvaičiui, Vaidylos didelėje paslapyje rinkdavo naują ir ant rytojaus rodydavo jį žmonėms, sakydami, kad patįs dievai išrinkę jį, ir liepdavo visiems jį garbinti ir jo klausyti ant lygios su dievais.

IŠLAIDOS BAZARUI.

1917, Rugs. 19. Smulk. išlaidoms	\$5.00
Viso per Rugsėjo mėn.	\$5.00
Spalių mėn.	
23. Smulkioms išlaidoms	\$10.00
31. Markės	100.00
Viso per Spalių mėn.	\$110.00
Lapkr. mėn.	
1. Smulkioms išlaidoms	10.00
8. Smulkioms išlaidoms	20.00
21. Šileikos kelionei	51.17
23. Visokioms išlaidoms	10.00
26. Visok. išlaid.	20.00
27. Visok. išlaid.	10.00
— Už virtuvę: X. Strumskiui	55.75
— Už virtuvę: C. Paulioniui	5.00
29. Už Virtuvę: J. Ginkui	9.50
30. Kontraktoriui Lee Lash	200.00
— T. Nelson, už įtaisą	24.96
— Smulkių išlaidų	10.00
— J. Ginkui už valgius	10.50
Viso per lapkritį	\$386.88
Gruodžio mėn.	
3. Šileikos išlaidos	9.61
— Smulkmenos	10.00
15. Virėjui (pinigais)	12.00
17. Merchants & Manufacture	55.00
— Visokioms išlaidoms	10.00
— Express už Šileikos paveikslą	4.00
— Saldainiai	58.00
— Tavorai nuo Battermano	51.15
— T. Svirskaya, už šokius	120.00
— Battermanui už tavorus	20.02
23. P. Wolynski	19.00
— Cafeteria, Mr. Bush	44.35
— P. Wolynski	15.15
— H. Tuttmann	16.00
— Parėdai	30.00
— Kitiems <i>dalyvautojams</i>	30.30
— Smulkiomis išmokėta	51.15
— Šileikai	132.87
Viso per Gruodį	\$688.60
Išmokėta smulkių išlaidų	41.27

Viso per 1917

\$1,231.75

1918. Sausio m. (Nieko)	
Vasario (Nieko)	
Kovo 9 d. Lee Sash už budos papuošimą	\$240.00
Kovo 20 d. Whitehead & Hoag Co.	138.89
Viso per Kovo m.	378.89
Baland. mėn.	
11. Strelecki už paveikslus	6.00
17. V. Putvinskaitei už dainavimą	23.16
— M. Petrauskui, už dainavimą	40.00
— A. Barzdaičiutei už dalyvavimą	6.00
— V. Norkienei už dalyvav.	15.00
— Už plakatus R. K. Susiv.	4.50
— C. Paulionis	5.00
— M. W. Bush, Bazarų iškaščiai	613.80
28. X. Strumskis, Bazarų iškaščiai	38.14
— Plakatai Bazarui	16.75
Viso per Balandį	768.35
Viso per 1918	1,147.24
Viso per 1917	1,231.75
	<hr/>
Viso išlaidų	\$2,378.99

Neužmokėtos bilos

General Flower & Decorating Co.	\$75.00
Ram's Flower Shop	7.50

Lietuvių Spaudos Dr-ja	75.00
Viso	\$157.50
<i>Išlaidos, neįtrauktos į šį surašą</i>	
Rose Tea Garden for China	6.87
French Heroes Letter Shop	9.00
Viso	15.87
	<hr/>
Abelna suma	\$2,552.36
INEIGOS	\$2,628.07
IŠLAIDOS	2,552.36
PELNAS	\$75.71

Sekretorei Venciuvienei išmokėta algos Bazarų organizavimo \$250.00. Kadangi tos algos pusę yra apsiėmęs užmokėti Bazarų rengimo Komitetas, tai prie visų išlaidų reikia dadēt dar \$125.00, tad pasidaro *DEFICITAS* iš \$49.29.

Gegužio 15, 1918 m.
New York City.

Galas.

TAUPYKIME MAISTĄ!

Rašo ŠARUNAS.

VIENAS iš keisčiausių obalsių, iškeltų šioje karėje, yra — *maistas laimės karę*. Nors jis keistas, bet labai teisingas. Dabar visos kariaujančios valstybės maždaug turi gerai pasistatę šovinių ir ginklų pristatymą ant fronto ir vargiai kuri ima perviršį šiame dalyke ant kitos. Bet užtai maisto klausime Vokietija ir jos talkininkės atsidurė jau už pusmečio karės, taip sakant, ant liepto galo, ir ėmė jieskoti budų, kaip čia gavus kuodaugiau maisto. Ir kuo ilgiau tęsėsi karė, tuo mažstantie žmonės aiškiau ėmė matyti, kad maistas lošia svarbiausią rolę, ir ta šalis, kuri, apart amuni-

cijos, turės užtektinai dar valgomų produktų, laimės karę.

Kaip žinoma, pasaulis dabar yra pasidalinęs į dvi puses: viena eina už demokratiją, kita — už autokratiją. Todėl visiems tiems, kurie ištisų myli demokratiją ir tik, kad ji yra teisingiausias bei plačiajai žmonijos daliai naudingiausias valdymosi budas, ytin svarbu, kad laimėtų toji pusė, kuri uoliausiai remia demokratijos principus. Ir netik svarbu, bet yra šventa pareiga padėti, kiek galima, tai pusei. Matant, kokią svarbią rolę lošia maistas šioje karėje, pasišauna puikiausia proga kiekvienam mylėtoju demokratijos paremti tuos milio-

nus, kurie už ją kovojo kaip pereituose šimtmečiuose taip dabar. Nesa kas-gi nevalgo? O valgant kiekvienas gali prižiūrėti, idant nebutų kvailos maisto aikvonės, nebutų persivalgymo ir tt. Tą gali pridaboti kiekviena moteris, vyras, net vaikai. O ką reikėtų toksai prižiūrėjimas? S. V. gyvena šimtas milionų žmonių. Jei kiekvienas jų sumažins cukraus vartojimą nors po pusę šaukštuko savo pusryčiuose, kiek cukraus susitaupyty, kurį galima butų nusiųsti bėdiniams francuzams, ant dienos gaunantiems vos po šaukštelį to reikalingiausio žmogui maisto? Tas pats ir su kitais dalykais.

Žinoma, save skriausti ir nedavalgyti nėra geistina ir kol kas nieks prie to čia S. V. neverčia. Negut tik kainų augštumas, arba keblumai privežime produktų. Ir taip žiauriai save užlaikyti tegalėtų arba visai neturtingas, arba krikščionis-asketas arba ugingas demokratas. Bet kadangi mes esame silpni žmonės, todėl mūsų tarpe maža tokių yra. Ir be to toks mažumos pasišventimas butų beprasmis, kuomet reikalaujama taupymo nuo milionų piliečių. Kiekvienas turi prižiūrėti, kad nepersivalgyty (to ir sveikatos dėsniai reikalauja), kad nemėtyty ant vėjo trupinių, galiukų ir tt. Atminkime kasdien, kad ten už jurų yra vaikų ir motinų, kurios ištroškusiai laukia kiekvieno trupinėlio, kurį tik mes galime duoti. Atminkime ir tai, kad jei kasdien iš 10 milionų virtuvių bus išmetama nors po mažiausią plutelytę duonos (o yra daug žmonių, kurie plutos griežtai nevalgo), tai kiek milionų svarų maisto susidaryty? O tas maistas išmetant nueina niekais.

Yra du būdų, kuriais galima priversti valgytojus sveikai ir išmintingai, be skriaudų sau ar kitiems, vartoti maistą: demokratinis ir autokratinis. Demokratinis būdas geriausiai pritinka laisvam piliečiui. Tuomet kiekvienas, pasiremdamas ant mokslinių išvadų geriausių žinovų (tas išvadas dabar Maisto Administracija išsiuntinėja

norintiems) taip sutvarko savo dietą (valgį) kad nei jis tampa nuskriaustas, nei maistas eina perniek. Perteklius nuo tokio taupymo tuomet gali eiti tiems, kurie už jurų kenčia stoka. Antras būdas, autokratinis, pritinka vergui ir nesavystoviui piliečiui. Tuomet valdžia varu priverčia kiekvieną valgytoją prisilaikyti tam tikrų taisyklių, arba, kaip mažą vaiką, peni, išduodama kiekvienam tam tikrą maisto kiekybę. Pastarasis būdas yra vartojamas Vokietijoje, Austrijoje ir kitur. Kuris būdas geresnis? Laisvas išmintingas žmogus sakys, kad pirmasis. Bijas-gi atsiremti savų spėkų sakys, kad antrasis.

Ir S. V. žmonės pordė, kad jie visa širdžia remia pirmąjį būdą. Tukstančiai geriausių valgyklų prižadėjo ponui Hoover'ui, kad utarninkais negamins mėsos, o seredomis — maisto iš kviečių. Suvirš 8 milionai šeimyninkų, arba, anot Wasingtono skaitlinių, viena šeimyna iš trijų, liusu savo noru prižadėjo, pagal jėgų, taupyti maistą. Bet prižadai tebeplaukia. Tikimasi, kad *didžiūma* šeimynų prisijungs prie pono Hooverio šauksmo: *Taupykite maistą.*

Ši karė turi buti išlošta. Kitaip žmonės pasirodyty neverti laisvės, negalį save valdyti. Vokiečių pergale reikėtų vergiją daugeliui tautų. Tas dar nieko, — bet svarbiausia butų tas, kad pasirodyty, jog demokratija virsty į zero, nieką, jei neįstengty apveikti autokratinės iš vergų sudarytos karinės mašinos. *Laisvi žmonės taptų apveikti nuolankių vergų!*

Lietuvių, palyginus su kitomis tautomis, S. V. nėra daug. Jie nesena pradėjo čia atkeliauti ir beveik visados su minčia uždirbti pinigų ir tuoj grįžti „senan krajun“; jie negalėjo pilnai apčiuopti šios šalies įstaigų dvasios. Jiems ne motais buvo dalyvauti šios šalies politikoje, gauti atsakingas valdines vietas. Bet kiekvienas iš atkeliavusių, o labiausia tie, kurie rado čia prieglobą nuo autokratijos siautimų, tikiuosi, gerbia šią šalį. Todėl, nors mūsų

ir nedaug, mes turime atsidėkoti jai. Musų broliai eina podaurg su jos prakilniais piliečiais lieti kraują už ją. Ar jų kraujas turi veltui prasiliėti? Musų tautos širdis vaitoja po teutono kumščia. Ar mes norime, kad ta kumštis būtų sutrupinta? Dešimts milijonų žmonių guli karės kapuose. Ar mes trokštame, kad tokios skerdynės vėl atsitiktų? *Tat taupykime maistą!* Prižiūrėkime, kad plutelės nebūtų šluojamos lauk, kad sviesto ar taukų neliktų torieliuose, kad vaikai nedergtų taip brangaus žmonių maisto.

Jau senai aimanuojama, kad lietuvių šeimyninkės nemoka namų užlaikyti, virtuvėj darbuotis. Buk jos mokančios tik „šolderiu“ bei alum vaišinti savo valgytojus. Todėl dabar rustus laikas išmokti šeimynin-

kauti, kuomet šalies geriausiai žinovai dykai duoda patarimus, kuomet veik kiekviename mieste steigiamos namų ruošos mokyklos. Atminkime, kad maisto trukumas apsisireiškė jau kiek metų prieš karę. Historijos lapuose randame rusčiausių badmečių. Mokslavyriai spėliojo, kad jau 1931 metų žmonijai pristigsia kviečių. Bus trukumas maisto ir po kare. Ir štai, kame moters gali petis į petį stoti su vyrais atstatyti nualintą Lietuvą! Jei kiekvienoje Lietuvos virtuvėje bus sveikai ir taupiai gaminamas maistas — tai kiek iškaščių, kiek ligų, negalių nereiktų pakelti? Todėl mokinkimės! Šeimyninkės, spieskitės apie savo moteriškus laikraščius ir reikalaukite žinių iš Washingtono. Gyvenimas skaudžiai nubaus mus, jei sapnuosime toliau.

MOTERŲ PARLIAMENTAS

MOTERŲ parlamentas, ar moters atstovės parlamente, nėra tai naujas dalykas. Taip, Romos imperatorius Heliogabalus (218—222 m.) buvo sušaukęs senatą vien iš moterų. Tasai senatas susidėjo iš jo motinos Svoemis, kuri buvo pirmininkė, ir iš viso burio atsižymėjusių Romos moterų. Joms reikėjo spręsti klausimuose apie moterų drabužius, etikėtą, pasilinksminimus ir t. p. Kitą sykį ir Anglijos parlamente buvo moterų. Witenagemot (tautinėje taryboje) anglo-saksų moters budavo nariais. Taip, didžioje taryboje dalyvavo 694 moters augštos kilmės ir vienuolynų perdėtinių; ant nuosprendžių pasirašydavo tankiai vien tik moters-atstovės. Anglijos parlamente abatissės (vienuolynų perdėtinės) užimdavo vietas net Henriko III ir Edvardo I laikais. Tik paskui, kuomet grafienės, turėjusios teisės dalyvauti parlamente, prašė, kad jų vietosna būtų siunčiami vyrai, tas moterų atstovybės protys ir panaikinta.

NAUDINGOS SMULKMENOS

Pyragaičiai su kopustais.

Virk svarą rugščių kopustų per valandą. Išvirus gerai nusunk, išvirtus kopustus sudėk ant dugno, gerai sukupok, pridėk pusę svaro gero surio ir dėl skonio pridėk druskos ir pipirų. Prie tešlos imk pusantro svaro miltų, vieną kiaušinių ir biskų vandens; kada taip padaryta, tešlą išminyk, iškočiok, supjaustyk apvaliai, apdėk kopustais ir kitu blyneliu pridengk ir abiejų kraštus sulipdyk. Galiausiai dėk į verdantį, sudytą vandenį, tegul verda kol išplauks ant viršaus vandens. Išplaukusius išimk, aplaisty skvjestu, smožytu su cibuliu ir taip paduok į stalą.

—:0:—

Užlaikymas nuskintų gėlių.

Nedėt labai daug gėlių į indą su vandeni, kasdien permainty vandenį ir žirk-laitėmis nukarpyti visas suvytusias ir džiu-stančias dalis. Į vandenį kasdien idėti po biski notašinės salietros (azotono potash) arba chiliškos salietros (azotono soda). Tokiu budu gėlės gali stovėti per dvi savaiti.

KUDIKIS

Metropolitan Life Insurance Leidimu

Vertė I. B. BRONUŠAS, M. D.

KUOMET kudikiui bandoma induoti kankorės, bet ne krūtį paskutinėje penėjimo valandoje, tai jis nieko neima ir ima verkti iki neužmiega — tai reikia jam pavelyti padaryti. Be abejonės tas pats atsitiks ir antrą naktį, bet šiuomi kartu kudikis nesiblašks nuo puodelio taip labai, kaip pirmą naktį ir nueis gultų greičiau. Trečią naktį kudikiui pasirodys, kad pienas iš puodelio yra geriausias, negu niekas, tad ir sutiks gerti, ir tokiu būdu užsibaigs visa kankynė.

Vietoje motinos pieno.—

Jeigu butinai prisieina, kad kudikis reikia maitinti kankorės kitu maistu, o ne motinos pienu, tai tik daktaras gali nurodyti, kas reikia duoti vietoje motinos pieno.

Maistas, kurį duodama kudikiui dar nesušilaukusiam vienu metų anksčiau į vietą motinos pieno, turi būti panašus į motinos pieną. Toksai maistas turi susidėti iš tokių pat dalykų, kaip motinos pienas, ir, kiek tai galima, tokioje pat kiekybėje.

Jis turi būti šviežias.

Išrasta yra, kad vietoje motinos pieno galima vartoti karvės pieną. Reikia pirkti geriausias pienas, ir visuomet vartoti bonkūčių pienas. Toks pienas neturi būti nuo vienos karvės, nes karvė kartais apserga arba priėda tokių daiktų, nuo kurių pasigadina jos pienas ir tokiu būdu gali susirgdyti ir kudikį. Pienas reikia atskiesti sulig daktaro nurodymų. Toks pienas vadinama atmainytu pienu.

Prie to, kartais vartojama kitoks maistas, o neretai tik vienas per trumpą laiką.

Maisto negalima mainyti kas diena arba kas savaitė. Tokias permainas gali padaryti tik daktaras. Kartais kudikiui numiršta dėl tankiai mainomo maisto.

Pasiklausimas daktaro.—

Apie priderantį kudikių augimą galima pasiklausti beturčių ligonbutyje arba galima gauti patarimą iš sveikatos užvaizdų. Jeigu negalima gauti savo daktaro, o pagalba yra reikalinga, tai reikia kreipties prie vienos paminėtų įstaigų. Daktaro prisakymai reikia atidžiai pildyti. Jis daugiau žino, negu kaimynai. Kiekvienas kudikis yra kitokis, ir tik daktaras gali pasakyti, kas reikia daryti. Maistas, kurį vartoja kaimynai, gali būti geras jų kudikiams, bet jis gali netikti jūsų kudikiui. Kiekvienas kudikis skiriasi nuo kitų kudikių. Maistas, kurs tinka vienam, gal netikti kitam kudikiui. Daktaras yra tai geriausias žmogus, kurs gali surasti tinkamą kudikiui maistą. Taisant pieną, kuris vadinama permainytu pienu, reikia prisilaikyti daktaro nurodymų. Kad kudikis būtų stiprus ir sveikas, daktaras pasakys, kiek ištikrųjų reikia pieno, vandens ir cukraus arba pienukrio sulig savo geriausio nusimanyto. Reikia paprašyti, kad jis parašytų tą viską ant popieriaus, o tuomet bus galima išpildyti daktaro prisakymus.

Pieno prižiūrėjimas.—

Pienas reikia švariai užlaikyti; pieno bonkutė reikia atidžiai uždaryti ir padėti į šaltą vietą. Pienas greitai surugsta, jeigu nevisuomet laikoma ant ledo. Pieno bonkutės reikia laikyti uždengtomis ir, jei galima, sustatyti kiekvieną atskiroje ledinės vietoje. Ne tik pieno bonkutė, bet ir bonkutės viršus reikia gerai po kranu nuplauti; pasikui galima nuimti bonkutės kamštis ir prirengti kudikiui pienas. Sutaisius pieną, tokia pieno bonkutė dar sykį reikia nuplauti ir padėti į ledinę. Tai reikia padaryti dėl to, kad nežinoma, kaip švarios pienuos rankos buvo, kuomet jis paliko bonkutę.

(BUS DAUGIAU)

Parašė A. B. STRIMAITIS.

Duok, Dieve, pasilsį žmogeliui,
Kurs gyvasčio silpnu žingsniu
Pro gražų eidamas sodelį
Keliaut tur dulkėtu keliu.

Bereikalo jis uksmą mato
Gražiam palaimintam sode,
Jis eidamas tik dulkes krato
Ir šyla saulės kaitroje. **Vaičaitis.**

LAIMINGA ta moteris ar vyras, kurie, sulaukę pavasario, gali išeiti į laukus, pievose vaikštinėti po pliku dangumi, turi progą pasidžiaugti žaliuojančiais laukais, medžiais, žydinčiomis lankomis, pamatyti bešokinėjančius mažutėlius vabalėlius, bites beduzgančias po dobilų žiedus. Laimė tiems, kurie tuomi visu gali gerėties, — tokis gamtos gražumas sugražina nusilpnintą sveikatą, o kas turi pilną sveikatą, tiems laimė tarnauja; o kas to neturi, tai nors būtų ir viso pilnas, bet tikros laimės neturi.

Bet ant nelaimės šimtai tukstančių moterų, ypatingai šioje šalyje, tomis gamtos grožybėmis negali pasidžiaugti, — gyvena dideliuose miestuose, tarpe augštų murų, kur netik gamtos gražumo niekuomet nepamatysi, bet nei tyro oro negausi, nes kuomet atidarai langus, tai veržiasi debesiai gatvės dulkių, susimaišiusių su įvairiais gazais, automobilių dumais ir visokiais aliejų švankiais kvapais. Jeigu sveikata dar tarnauja, tai dar šiaip taip, bet ar galima tikėti, kad prie tokių gyvenimo sąlygų sveikata būtų palaikoma? Tankiai rasime, kad vienas kudykis serga, antras šliaužioja po aslą, dar pora vyresnių pareina pietų, — prie to ir vyras prisideda, o moteriškė rankų neištraukia iš ceberio, skubina, skalbia, kad keletą centų gavus ant duonos karnio. Jai nėra progos pasiluosuoti iš tos vergijos, ji negali džiaugties gamtos gražumu tarp žaliuojančių laukų, kur laimė gyvena. Da-

bartiniame laike yra dar blogiau. Vyras su savo „puikia civilizacija“ prirakino ir tas, kurios nevedusios, prie tokių darbų, kur pirmiau išimtinai tik afrikiečiai budavo samdomi, kaip antai, — požeminių traukinių konduktoriai, elevatorių ir krautuvių patarnautojai. Gal kas ir džiaugiasi iš tokios civilizacijos, bet pagal mano supratimą moters butinai turėtų but iš-

liktos iš panašių užsiėmimų, nes tas primena praeitų šimtmečių vergiją. Ištiesų ar-gi negėda vyras šiame civilizacijos amžiuje taip pavergti moterį, kuri juk yra pasaulio sūtvėrėja, gyvybės palaikytoja!

Ne vienas gal pasakys, kad moters pačios reikalauja lygių su vyrais tiesų, tad turi atstovėti tą visą, ką vyrai atstovi. Taip, jos turi atstovėti tą visą, ką vyrai, ir tą, ko vyrai neatstovi, ir jos negali atstovėti.

Jaunos merginos ir moters, dirbančios fabrikuose prie elektros mašinų per dienų dienas skubindamos, nustoja energijos, ir kuomet sueina į porą, arba jau gyvena poroje, kokio-gi vaisiaus galima laukti iš tokios persidirbusios moteriškės? Jeigu mes, turėdami spėką, nesistengsime panaikinti moterų vergiją, koki-gi ateinanti generacija bus? Laimė gali buti tik tuomet, kada mūsų moters, paliuosuotos iš vergijos, galės užsiimti auklėjimu geresnio pasaulio. Mums patiems bus daug lengviau rupintis apie rytojaus dieną, kuomet po sunkaus dienos darbo parėję rasim savo moteris vikrias, švariai apsirengusias, su šypsna ant veido. O ar galima to laukti iš moters, kuri per dienų dienas neištraukia rankų iš ceberio, kuri su panieka žiuri į mus, kaip vergijos inventorių? Mūsų senos motinos, mūsų sesutės bus mums malonios, jeigu stengsimės paliuosuoti jas iš civilizuotos vergijos, o tuomet ir mums laimė patarnaus.

VAIKŲ SKYRIUS

KVĖPAVIMAS IR ORAS

MES visi žinome, kad be kvėpavimo negalėtume gyventi.

Bet mes nežinome, ir dažnai visai nemąstome, kad mūsų kvėpavimui turi būti ne by-koks, bet grynas oras. Per tat mes dažnai kvėpuojame visai netikusiu, tvankiu, nešvariū, dulkėtu oru. O kas blogiausia tai, kad daugelis mūsų nežino, jog mes patys savo kvėpavimu pagadiname orą, ir jeigu pagadintojo oro neišvėdinsime, tai mes tikrai galime susirgti.

Kartą buvo taip. Susirinko jaunimo burys pasilinksminti bei pasišokti, ir kadangi tai buvo šaltas Kalėdų laikas, tai durys ir langai buvo sklandžiai uždarinėti. Pirkaitė, kurioje linksminosi jaunimas, buvo nedidelė, žema, o žmonių buvo viso trisdešimtis šeši. Visą naktį jaunimas šoko, ir, kaip atėjo rytas, oras pasidarė tokis tvankus ir nuodingas, kad vargšai šokėjai pradėjo alpti; septyni jų apsirgo karščiais ir du tuojau pasimirė. Kodėl taip atsitiko?

Oras, kurį mes iškvėpuojame iš savo plaučių daug kuo skiriasi nuo to oro, kurį mes traukiame į plaučius. Mes drauge su oru iškvėpuojame daug daiktų, kurių nebūvo ore, traukiant jį į plaučius.

Vienas tų iškvėpuotųjų dalykų esti vanduo. Šaltomis žiemos dienomis mes tą vandenį gerai matome, kuomet jis baltu ruko debesėliu eina iš mūsų burnos ir nosies. Kad mes iškvėpuojame iš savo plaučių vandens, mes galime dar įsitikinti, kvėpuodami į veidrodį. Veidrodžio stiklas nuo mūsų kvėpavimo (dvasios) apšarmoja ir net, ilgiaus pakvėpavus, aprasoja.

Mes iškvėpuojame netik vandens, bet ir daugiau dalykų.

Mes iškvėpuojame drauge su oru ir raugo (puvinio), kuris niekuomet neliauja daręsis mūsų kune, kol mes gyvi esame ir kurį kraujas iš visų mūsų kuno dalelių atneša į plaučius ir ten paleidžia į orą.

Įeidami į svetimą trobą, mes dažnai pajuntame ypatingą kvapsnį, prie kurio pabuvę kiek troboje, tuojau priprantame. Tečiaus šitas kvapsnys rodo, kad troboje nėra grynas oras ir kad troba reikia išvėdinti.

Vasarą tatau labai lengva padaryti. Reikia atidaryti durys ir langai, uždedant jas tankiais sieteliais arba šydais, kad nelėktų į vidų musės, uodai ir kitoki vabzdžiai, ir oras pats vėdinsis.

Žiemą dėl šaltumo tatau sunkiau padaryti, tečiaus pagalvojus, ir tuomet galima surasti geras vėdinimo budas.

Pagedęs oras, kurį mes iškvėpuojame, yra lengvesnis ir kyla į palubę. Jeigu mes palubėje įtaisysime sienoje skylę į kamina, arba pradarysime viršutiniąją lango dalį, tai sugedęs oras, eis, kaip nebuvęs, laukan ir troboje bus geras oras.

Jeigu palubėje nebus skylės, tai sugedęs oras iš palubio pamažu pradės leistis žemyn ir pripildys visą kambarį. Žmonės tokiame ore pradeda jausti sunkumą galvoje, greitai pavargsta ir ima žiovauti. Žmonės, kurie gyvena nevėdinamose trobose yra silpni, tarsi, visuomet pavargę, apsnudę ir išblyškę.

Niekuomet taip nereikia žmogui grynai oro, kaip bemiegant. Žmogus, miegodamas

pilnais plaučiais traukia orą ir jeigu oras nepravėdintas, ir raugas, kuris buvo iškvėpuotas, neišleista laukan, tai galima numanyti, kokia bjaurybe tuomet žmogus turi kvėpuoti ir kaip jis turi atsikėlęs jaustis.

Todėl reikia žiūrėti, kad miegant visuomet butų atdaras langas arba kokia kitokia vėdinamoji skylė, kad žmogus galėtų kvėpuoti tyru, grynu oru. Ypatingai to reikia žiūrėti silpnakrutiniams žmonėms. Kad nesušalus, reikia gerai, šiltai apsikloti. Taip išmiegojęs žmogus turi jaustis

šviežias, stiprus ir gyvas ir gali nebijoti jokių nušalimų ir užputimų.

—:o:—

Atsakyk į šiuos klausimus:

Ar yra jūsų troboje vėdinamoji skylė palubėje?

Ar atdaroma langas ar langelis?

Ar niekuo neatsiduoda jūsų gyvenamoji troba?

Ar galite prie atdaro lango?

Ar sveika buti troboje, kaip šluoja?

Ar sveika šluoti aslą su ražine šluota?

APIE LIETUVOS SENOVĘ

(IŠ MARČIAUS RUTINO „ŽYNYNĖLIO“).

Sekama iš Rusiško.

SENOVĖS LIETUVIO VIVULIO NAMAI.

Vivulio namai buvo artvi, lietuvių budu į tris skyrius padalinti: viduryje — didelė priemenė, vienos duris vedė į kiemą, antros — priešais į daržą, kur stovėjo klėtis. Klėtyje netik laikė grūdus, bet ir gyveno vasaros metu. Priemenėje kurenosi dvi didelės krosni: viena šildė gyvenamąją pirkia, antra — seklyčia, arba svečių pusę, kuri buvo perskirta į keturias dalis.

Namai stovėjo galu į gatvę ir baigėsi darželiu. Gėles mylėjo ir gerbė visa Lietuva, ypatingai žemaičiai — seniausios lietuvių dainos dainuoja rutą ir leliją. Darželyje paprastai stovėdavo tarp ežių, nelyginant kaip dabar kryžiai, neperaugštas stulpas, kurio viršuje buvo trobelytė su kuriuo nors mylimuoju dievaičiu globėju.

Vivulio darže buvo taip pat koplytėlė su dievaičiu Žempačiu, namų globėju. Buvo jis parodytas sėdįs ant rugių pėdo, prie jo kojų sutupę namų paukščiai. Stovykla buvo gražiai padaryta ir visi į ją žiūrėdavo gėrėdamiesi.

SENOVĖS LIETUVIŲ MELDYKLA.

Tiktai keli varstai skyrė Betygalos pylį nuo Ugėnų, bet dėl girios didumo, sunku buvo į juos patekti, tik gerai žinodamas kelią galėjo ten nueiti.

Palengvėlė eidami pro girių tankumą keleiviai atėjo į Ugėnus.

Dideliame plote, apsuptame iš visų pusių augštais tuinais, netoli nuo stebuklingosios versmės, stovėjo melderklė, pastatyta iš akmens, aštuoniakampė, apismailė viršuje, su langeliuku pat viršuje. Viduryje stovėjo akmenų židonys — aukuras; ant jo kurenos šventoji ugnis — gabija. Dešinėje melderklės, kaip paprastai, buvo krivės trobėsiai, kairėje vaidilų.

Kiekvienas lietuvis laikė sau didelę garbę, jei galėjo nors sykį gyvenime pamatyti didįjį krivę.

Prisiartinus keleiviams prie tuinų tvoros, dvelktelėjo į juos malonus myros, sakų ir kvėpiančiųjų žolynų kvapas.

— Tai pats krivė meldžiasi, — tarė vienas keleivių: geru laiku pataikėme.

Tuo kartu jie nugirdo giedojimą ir kanklių muziką. Stabtelėjo tat ir ėmė idomiau klausyties. Rodėsi jiems, lyg visa melderklė sparnais kėlėsi į augštį, balsai liejosi lyg vilnijs, tai vėl plaukė ramiu šaltinėliu.

Skolidinas buvo tais žavinčiais garsais visas oras, saulės šviesa ir klausytojų sielos.

Po valandėlės atsiliepė ore kanklių pri-tariamas giedojimas, kuris biro smulku-čiais karolėliais, lyg lakštingalos daina, o taip graudingai ir saldžiai dainavo, kad ašaros suvilgė visų keleivių veidus.

SENOVĖS LIETUVIŲ PYLIS.

Bisėnų pylis, šiandieną Seredžiaus miestelis, gulėjo ties Dubysos įtaka, prie-šais salos. Nors iš medžio statyta, bet buvo tai labai tvirta pylis. Pylimus turėjo taip storus nupiltus, kad ketvertu arklių galėjai važiuoti. Ilgą laiką kėsinosi kryžiuočiai paimti tą pylį ir tik, degančiomis veliomis uždege, buvo ją paėmę.

Išvijus iš Lietuvos kryžiuočius, lietu-viai vėl ją išnaujo pastatė.

Pylis turėjo savo karvedį, kuris buvo

skiriamas kunigaikščiu iš visų narsiausiųjų vyčių — karžygių. Jis tvarkė visą pylios gyvenimą ir jam priklausė aplinkiniai gy-ventojai.

Pylyje buvo valgio sandėliai, kuriouse buvo nuolatos laikoma pramitalo keliems šimtams kareivių visiems metams laiko. Pas sienas stovėjo kruvos akmenų, žalių rąstų, čia pat buvo keletas bosų su degutu, kurį padegus tuojau galima būtų pilti ant galvų užpuolusiems pylį priešininkams.

Iš pylios ėjo vienas urvas į girią, pro kurį išleisdavo pasiuntinius pas kunigaikš-tį pagalbos, užpuolus pylį priešininkams, o kitas — į upę, kur buvo semiama vanduo pyliai.

Daugiau apie Lietuvos senovę skaityk knygele „Istorijos paveikslai“, Šatrijos Raganos.

MUSŲ KRAŠTAS

Buki mus krašte,
Buki laimingas,
Dievo žadėtas, —
Mus numylėtas,
Buki laimingas!

Musų broleliai
Vargo suspausti,
Raskit linksmybę,
Raskit ramybę,
Liaukit vaitoję!

Žaliosios rutos,
Baltos lelijos,
Su kuo dabinas
Skaisčios merginos —
Visad žydėkit!

Žaliosios girios
Augštos siubuonės,
Amžių sodintos,
Saulės augintos,
Amžius žaliuokit!

Kaip mus didvyriai
Eidavo kovon
Stot už tėvynę,
Davėt nakvynę —
Duokit ir mums!

Spygliai — paklodė,
Šakos — antklodė,
Migdė sietynas —
Dainių kaimynas,
Aušrinė kėlė.

Lytus juos prausė,
Vėjas šukavo,
Girios poškėjo,
Žvėris penėjo,—
Maistą šapavo.

Taigi ir šiandien
Pačios žaliuokit,
Šalį raminkit,
Meilę gaivinkit,
Skleiskit brolybę!

PENELOPOS AUDIMAS

Pasakoja LARZDŲ DĖDĖ.

I.—GRĮŽTANTIE DIDVYRIAI.

IŠ VISŲ didvyrių, kariavusių prieš Troją, išmintingiausias ir vikriausias buvo jaunas Ithakos karalius Ulysses. Tačiau į karę jis nenorėjo eiti. Jam būtų geriau patikę buti namie su savo dailia motere Penelopa ir su savo mažyčiu suneliu Telemachu. Jis buvo daug laimingesnis prie savo vynmedžių, negu galėtų buti mušių sukuryje, kilnodamas kardą ar durtuvą. Bet Graikijos kunigaikščiai reikalavo, kad jis jiems pagelbėtų. Kad nepasirodžius bailiu, jis turėjo sutikti.

—Eik, Ulysses, — tarė Penelopa, — aš pridabosiu tavo namus ir viešpatystę, iki tu laimingai sveikas sugrįžsi.

— Atlik savo pareigą, Ulysses, — tarė ir jo senelis tėvas Laertes. — Eik, ir lai išmintingoji Athēna greitai parveda tave atgal!

Ir taip, atsisveikinęs su Ithaka ir visais mylimaisiais, jis išplaukė. Užmiršęs visus savo namų smagumus, jis visiškai pasišventė karei.

Praėjo dešimtis metų pirm, negu užsibaigė vargingas apgulimas Trojos. Kada pagaliaus miestas paversta į pelenus, graikai susėdo į laivus, ir kiekvienas vadovas su savo pasekėjais grįžo į savo tėviškes. Ulysses su išsiilgimu mąstė apie savo mylimą moterį ir dailų sunelį, kurs jau suaugo į jaunikaitį, jis norėjo kuoveikiausiai paregėti savo gražią tėvynę Ithaką.

— Iškelkite burius, mano viengenčiai, ir irkitės! — šaukė Ulysses į savo žmones.— Penelopa laukė manęs sugrįžtant ir daboja mano viešpatystę.

Bet kaip tiktai jo nedideli laivai išplaukė į juras, sukilo baisi audra. Vilniš daužė laivus bė pasigailėjimo ir nunešė juos toli-toli nuo tų kraštų, linkui kurių jie yrėsi. Jureiviai pasimetė ir visai nebežinojo,

kurion pusėn irties, kaip prisiyrus Ithakos pakraščius. Jie plaukė pro šalį nežinomų ir svetimų pakraščių, kur gyveno laukiniai žmonės; kiekvienas vėjo pustelėjimas, kiekvienas irklų pajudėjimas juos stumė vis tolyn ir tolyn nuo to uosto, prie kurio jie norėjo priplaukti.

II.—ĮKYRŲ JAUNIKAIČIAI.

Štai, vienas po kitam grįžo didvyriai namo, ir jų parneštos naujienos pasklido po visą Graikiją. Bet apie Ulyssą ir jo draugus nebuvo jokių žinių, ar jie dar gyvi, ar jau kur žuvo. Kasdien Penelopa su jaunu Telemachu ir seneliu senuku Laertu stovinėjo pajuryje ir žiurėjo į tolybę. Nesimatė laivų, nei kito kokio ženklo. Plaukė mėnesiai, plaukė metai — žinių vis nebuvo.

— Jo laivai sudužo ir jis jau guli ant jurų dugno, — dusavo senelis Laertes. Jis užsidarė savo siaurame kambaryje ir nebėjo į pajurį žiurėti.

— Tikrai, Ulysses žuvo, — sakė Ithakos gyventojai. — Kitaip, būtų atėjusios žinia apie tai, kur jis yra.

Bet Penelopa vis dar turėjo viltį.

— Jis nežuvo, — ji vis sakydavo. — Jis yra gyvas. Aš laikysiu jo karalystę, iki jis sugrįžs.

Kasdien ji pastatydavo prie stalo jo kedę. Jo kambarys buvo kasdien išvėdinamas. Kasdien buvo nudulkinamas jo didelis lankas, kabojęs ant sienos.

Taip belaukiant, prabėgo dešimts metų. Telemachus užaugo į dailų vyruką, augštą, laibą, malonų. Jo motinos karališkasai dailumas ir-gi nesumažėjo, — tik ji liko rimtesnė ir iškilmingesnė. Visoje Graikijoje buvo žinomas jos dailumas. Vyrai nekalbėjo apie nieką kitą, kaip tiktai apie jos veido ir stovylos dailumą, apie jos apsiėjimų malonumą ir apie jos minties skaisatybę.

— Bet kaip ji yra kvaila, — sakydavo jie, kad laukia to savo Ulyso! Visi žino, kad jis jau žuvo. Ji turėtų ištekėti už kurio nors Graikijos didžiunų ir drauge su juo valdytų sau Ithaką; nėra visame pasaulyje kitos moters, kuri būtų už ją dailesnė ir turtingesnė!

Didžiunai ir kunigaikščiai, ketinę apsi-vesti, paklausė tų kalbų. Vienas po kitam jie keliavo į Ithaką, tikėdamies laimėsią Penelopos meilę ir visus jos turtus. Pirmas atvyko Antinous, jaunas, išlaidus, guvus ir nepastovus jaunikaitis. Paskui atkeliavo Agelajus, — tuščias vyrukas, pui-kaujas dėl savo augšto ugio, gražių drabužių ir ilgų garbeniuotų plaukų. Trečias buvo turtingas pirklys, Leokritas, riebus ir pasiputęs, nuolatos girdamos savo turtais. Tik spėjo atkelti Ithakon tie trys, kaip tokių pat jaunikų privažiavo visa galybė, kad net ir vardai jų jau užmiršta.

Jie ėjo tiesiog į rumus, su savo tarnais ir ryšuliais, nelaukdami net užkvietimo. Mat, jie žinojo, kad čia jie bus garbingai priimti ir pavaišinti, nors ir nebuvo kviešti.

— Penelopa, — jie sakė, — tai nėra mūsų šalies papratimu, kad našlė ilgai būtų neištekėjusi antru kartu. Mes atėjome prašyti tavo rankos, ir tu nedrįsi visus mus pavaryti. Pasirink iš mūsų tarpo tokį vyrą, kurs geriausiai tau patinka, ir likusieji visi pasitrauks šalin.

Ir po tam kiekvienas jų gyrėsi kuomi galėdamas, pasakodamas apie savo ypatybes, apie kilmę ir turtus.

Bet Penelopa atsakė:

— Kunigaikščiai ir didvyriai, taip negali būti, nes aš esu tikra, kad Ulysses yra dar gyvas ir privalau laikyti jam karalystę, iki jis sugrįžs.

— Jis niekad os nebesugrįžs, — atsakė jaunikiai. — Pasirink dabar, kaip tau liepia tavo pareiga.

— Duokite man dar savaite, dar mėnesį plaukti, — ji maldavo. — Seklyčioje turiu iki pusės daaustą audimą. Audžiu

gedulių rubą mūsų tėvui Laertui, kurs jau yra senas ir ilgai nebegyvens. Jei Ulysses nesugrįžs iki pabaigsiu audimą, tuokart, kadir nenoromis, pasirinksiu sau vyrą iš jusų tarpo.

— Ar dirbsi prie audimo kasdien — paklausė Antinous.

— Kasdien dirbsiu, — ji atsakė. — Sėdėsiu savo seklyčioje ir ausiu. Butų nuodėmė, jei Laertas numirtų, ir mano audimas dar nebutų užbaigtas.

— Gerai, lai ji dar palaukia su pasirinkimu, — pratarė Agelajus. — Tuo-gi tarpu mes sau galime pasilinksinti.

Jaunikiai jautėsi rumuose kaip ir savo namuose. Viską sau pasiglemžė. Kasdien jie puotaudavo didelėje salėje, valgė ko tik užsimanė ir naikino maistą, kurs buvo sutauptas spintose, belaukiant sugrįžtant Ulyssą. Jie dasigavo į kelnos, kur buvo vyno, ir į daržą prie gėlių. Gražiamie ir tvarkiamie kambaryje jie užė ir viską viršun kojomis apvertė. Penelopos tarnams ir draugams jie buvo labai nemandagūs; Ithakos gyventojai bijojo jų žiaurumo ir trukšmų.

III. — SUSEKTA SLAPTYBĖ

Kasdien Penelopa sėdėjo savo seklyčioje ir audė.

— Žiurėkit, kiek jau šiandien priaudžiau, — ji sakydavo, vakaro sulaukus. Bet nakčia, kuomet jaunikiai sumigdavo, ji išardydavo visą, ką dienos metu išausdavo. Pertai jos audimas ir nesibaigė, nors ji kasdien prie jo dirbo. Ir Telemachus, kuomet jo motina trusdavos prie staklių, sėdėdavo nuliudęs kur pasienyje, arba vaikščiodavo užsimastęs po daržą, vis laukdamas tėvą sugrįžtant.

Kol maisto ir vyno buvo užtektinai, jaunikiai nei nesirupino Penelopos audimu.

— Galime palaukti, — jie sakydavo, — ir, kol ji audžia, mes džiaugsimės, valgysime, gersime ir linksminsimės.

Prabėgo mėnuo laiko, ir kelnorė be-

veik ištuštėjo. Nupenėti paršai buvo pa-
skersti ir suvalgyti. Virėjai jau nebeturė-
jo iš ko gaminti svečiams valgius. Tuokart
jaunikai pradėjo skųsties ir rupinties.

—Kaip greit užbaigsi tą savo audimą-
— jie nekantriai klausinėjo.

— Dirbu kasdien, — atsakydavo Pene-
lopa, — bet audimas nelabai greit tesiau-
džia. Užtai pažiūrėkite, koks jis plonas ir
minkštas! Tokį gražų darbą negalima at-
likti į dieną ar dvi dieni.

Tačiau Agelajus nepasitenkino tokiu
atsakymu. Vidurnaktyje jis išėjo iš savo
kambario ir palengvėlia prisiartino prie se-
klyčios. Čia prie mažutės lempos sėdėjo
Penelopa ir ardė per dieną išaustą audimą,
vis kartodama Ulyso vardą.

Sušnipinėjęs tai jaunikis stovėjo va-
landėlę laiko ir žiūrėjo. Paskui vėl nuėjo
atgal, tykiausiai, negirdimai.

— Gera klasta, — mąstė jis sau vienas,
— bet taip negalės būti ilgiau-

Ryto metą visi nepageidaujantieji sve-
čiai žinojo paslaptį. Atėjus Penelopai į
salę, jie pasitiko ją su pašaipais ir juokais.

— Gražioji karaliene, — jie sakė, —
tamsta esi labai gudri, bet mes susekėme ir
sužinojome tamstos klastas. Audimas, kurį
taip ilgai audi, turi būti šiandien pat už-
baigta, ir ši vakarą turėsi pasirinkti sau
vyrą. Mes ilgiau jau nebelauksime!

— Ak, nereikalaukite to, kas yra nega-
lima, — maldavo Penelopa. — Duokite man
dar kiek laiko. Duokite dar tikrai vieną
dieną, ir aš prižadu užbaigti audimą. Ryt
vakare bus pilnatis, — palaukite iki ryt va-
karo, ir tuokart aš duosiu jums galutiną at-
sakymą.

— Gerai, palauksime, — atsakė Anti-
nous, — bet anei valandėlės ilgiau!

— Ne, nei valandėlės, — pritarė jam
visi.

(Daugiau bus).

KAI DU STOS.

Vienas žodis — ne šneka,

Vienas vyras — ne talka;

Kai du stos

Visados

Daugiau padarys:

Viens pradės,

Kits padės,

Daug toliau varys.

Vieno greitai ilst ranka,

Vieno išmintis menka;

Kai du stos

Visados

Kas reikia supras —

Jieškos, klaus,

Nepaliaus,

Ir tiesą atras.

Vienam grinčioj nesmagu,

Vienam girioje baugu;

Kai du stos

Visados

Baimės nepažins

Nuo vilkų

Ir meškų

Kits kitą apgins.

Vieną medį vėjas griau,

Vienas greitai apsigau;

Kai du stos

Visados

Skriaudą pamatys;

Jei viens snaus,

Kitas jaus —

Sukčių sutramdys.

Tedainuoja gi daugums,

Nes ir Viešpats sako mums:

Kai du stos

Visados

Ten ir aš su jais

Jei tikrai

Meilingai

Vienybėn sus'eis.

Ad Jakštas.

VASARA PIEVOJE

Guliu augštieninkas, visas paskendęs žolėje. Didelė žolė. Lyg koksai miškas, aplink manęs nustojęs. Žiuriu pro jį pačiu pažemiu, pakreipęs gavlą. Toli matyti.

Šitai smilga sunkiai pavirtusi. Visai nugriutų, kaip vėjo išrauta pušis, jei nebut atsirėmusi į storą šakotą dobilą. Stipriai laiko dobilas, net įlinkęs. O ten dvi pievos dirsi, artimai susiglaudusi tėvais liemenėliais. Tolėliau kiek benyksta žalioje ukanoje plačiai išsikesnoję kmynai. Vos-vos krupčioja po truputį. Tai, matyt, ramus vėjelis siaučia per jų viršunes, skaito jų pribrendusius grudelius. Laukia, kuomet smarkiai papurtęs seną kmyną, nubarstys juos žemėn.

O dar toliau, į šoną ir augščiau, tik mainosi, tik žvilga skaisčiai žalsva siaura juostelė. Kas ten auga ir ar auga kas, nežinia. O gal tik taip šviesu? Gal prasideda miškas kokios naujos karalijos, gal dar didesnės?

Va, nuo tolo, nuo tolo ateina mažutis

vabalėlis, o rodosi, lyg kokia didelė meška. Kai eina, net medžiai linksta, net šakomis siubuoja. Ateina tiesiai į mane. Visai jau netoli. Staiga sustoja ir pakelia augštin savo smailą snukutį. Usais kraipo. Nustebo, iš kur čia tas kalnas pievoje atsiradęs. Palipėjo ant palinkusios smilgos ir žiuri kur tai virš manęs. O smilga dreba. Galvoja gal vabalėlis, kaip perlipti mane—kalną?

Ant kitos žolelės lipa marga Dievo karvytė. Lipa taip rupeistingai, apeidama apsuksui. Laukiu jos pasiekiant viršunės. Ne, lipė-lipė ir perėjo ant kitos žolelės. Pabuvusi ant jos truputį, leidžiasi žemyn. Nepatiko, ar ne ten pataikė, kurėjo. Nusivylusi grįžta.

O čia, štai, visai palei mano rankas, narsiai tempia skruzdėlė kokį tai svarų daigtą. Sukrutinau pirštą ir palindo po lapu. Pasislėpė.

(Iš „*Vasaros Vaišės*“, Igno Šeiniaus).

LAPELIS.

Mažas lapelis pradėjo kartą dusauti ir dejuoti. Šakelė užklausė jo:

— Ko tu dejuoji?

— Kaip nedejuosiu, — atsakė lapelis: — vėjas neseniai pasakė man, kad ateis laikas, kuomet jis mane nupus šalin nuo medžio ir aš supusiu ant žemės. Šakelė pasakė tai šakai, šaka — medžiui. Medis išgiręs tai, pamastė ir liepė šakai pasakyti šakelei, o ta — lapui, kad nebijotų, stipriai laikytusi išikibęs šakelės ir vėjas nenupus jo. Lapelis nustojo dusavęs ir dejavęs, dabar jis pradėjo linksmintis ir šokinėti. Kaip tik dvelktels vėjas, tuojau medis siubuoja, šakos linksi, šakelės linguoja, o lapelis šoka. Taip linksmiai išgyveno lapelis visą vasarą, ligi lapkričio.

Rudenį lapelis pamatė, kad su jo draugais įvyksta įstabi atmaina. Vieni jų raus-ta, kiti gelsta, kiti dryži darosi. Lapelis užklausė medžio, kodel taip su jais yra? Medis atsakė:

— Visi šie lapai pasirengę yra nukristi ir toli, toli lėkti — ir iš to džiaugsmo jie taip pasidabinę.

Užsimanė ir lapelis lėkti ir jis pradėjo gelsti. Kad jau visai pagelto, užklausė vieną sykį šakelės:

— Kodel mes lapai pasidabinę tokiais gražiais parėdais, o jus šakos kokiomis buvote, tokiomis ir tebesate! Šakelė atsakė:

— Matai, mes šakos turime prisilaikyti savo kasdieninių drabužių, todėl kad dar nepabaigtas mūsų gyvenimas ir darbas, o jus turite užsivilkti šventadienius parėdus

todel, kad jusų visa jau pabaigta ir jus turite mirti. Tik tai pratarus šakelei, pakilo vėjas ir nuputė lapą nuo šakos, pagavo, pakėlė ir pradėjo nešti, kaip puoką, toli, toli. Pagaliaus, jis nukrito ir užsilaikė drauge su kitais lapais pas sodno tvorą. Paskui juos ten apsnigo ir mūsų lapelis užmigo ir niekad daugiau iš miego nebeprisikėlė.

LIETUVOS GIRIŲ GRAŽUMAS — KRUMAI IR MEDŽIAI.

Krumai, žole barzdoti, kraštais mišką riečia
Ir linijos parejos skersai mišką šviečia.
Elksniai, lepšių sodyba, palaukėms sužėlę,
Šakoms kekės riešučių lazdynai iškėlę
Atkaitoj brandina. Ė karklai po slėnį
Tarp liulančių paversmių pamėgo pavėnį.
Putinai varva krauju, serbentai po Šlavę
Ir paliunėms kur-ne-kur prieglaudą sau
gavę.

Baltasai miškas kalnais, kaip tikt padaboji:
Čia berželiai, kaip meldai, Pašlavį apstoję,
Čia visais lapais dreba epušės nus'gandę;
Kožnoj klaiką nekantrios žalktyčios
atrاندi.

Čia ažuolai ir uosiai prie eglių sustojo:
Lyg, tartum, čia žalktienė pati apraudojo,
Kai pieno putos vietoj, kraujo puta pludo,
Ir su vaikais, iš savo motiniško sudo,
Medžių gailysta virto: pati eglė tapo
Jaunučiukus aptaisė vaikus rubais lapo.
Jieva, gluosnis ir blendis, grušia, obelėlė,
Savo seserį skundžia liekna sedulėlė.
Vinkšnos, šalteksniai, liepos ir nesuskaityti
Kitokių medžių skyčiai tarp jų išskaidyti.

.....
Ė pušelės, pušelės tos nesurokuotos:
Tankios, augštos ir lieknos, viršunės
kvietkuotos,
Ir vasarą ir žiemą kaip rutos žaliuoja
Liemuo liemenį plaka, kaip nendrės
svyruoja.

(„Anykščių Šilelis“, vysk. A. Baranausko).

VARLĖ, PELĖ IR VANAGAS.

Susitiko kartą varlė pelę ir sako:

— Sveika, gyva, peliuke! ar nenorėtum tu apsilankyti mano gyvenime kudros dugne. Ten tu pamatytum daug įdomių daigtų ir aš tave gerai pavaišinėčiau!

— Man labai butų miela eiti su tavim, — atsakė pelė, tik aš nemoku plaukti ir nepratusi vandeny buti!

— Tai nieko, — pertarė varlė: — aš tave tuojau galiu išmokinti plaukti ir priprantinti prie vandens.

— Bet aš bijau, aš galiu dar nuskęsti, — tarė pelė.

— Nesibijok, nuramino varlė: štai aš tave prisirišiu prie savęs su šiuo kaspinaičiu ir tu nenuskęsi.

Pelė davėsi prikalbėti. Varlė prisirišo ją su kaspinu prie savo užpakalinių kojų ir, šypsodamos širdyje, kad turės gražių juokų, šoko į vandenį.

— A ta-ta! tai gerai vandenyje! tarė išokusi varlė — ar ne?

— Palauk! sustok! aš pradėdau apsižagti vandeniui! — šaukė pelė.

— Niekas, tuojau apsiprasi, tarė šaipydamos varlė ir pradėjo dar smarkiau laigytį po vandenį.

Peliukė neturėjo laiko nei atsipusti, prisižagė vandens ir tuojaus buvo negyva, bet varlė vis dar ją tąsė po vandenį.

Lėkė tuo tarpu per kudrą vanagas. Pamatė plukančią pelę, pasileido žemyn ir nutvėrė su nagais. Pakėlė pelę, o su ja drauge išsitraukė iš vandens ir varlę. Dabar varlei buvo visai ne juokai, pamačius kas ją nešasi.

— Ei, vanagėli, palauk, sustok — paleisk mane, pradėjo ji maldyti vanago: juk tik pelės norėjai, ne manęs!!

— Tai nieko, tarė vanagėlis: su pele susirišai, su pele ir pabaigsi savo gyvenimą, pelė tiks mano vaikams, o tu tiksi man pačiam!

20889

89389

Liet. T.
Knygų R.
Knyg.
Saugy

MOTERS, SVIESKITĖS!

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Kningyne

GAUNAMOS KNINGOS — SKAITYKITE JAS

AMERIKA, 288 pusl.,	75c.
AUDRA BUSIJOJE, 56 pusl.,	20c.
ANDERSONO PASAKOS, 82 pusl.,	20c.
DAKTARAS IŠ PRIEVARTOS (Komedija)	20c.
KAIP GYVANA: Latviai, Suomiai, Anglai,	20c.
KAIP BULGARAI INGIJO LAISVĖ (I),	20c.
KAIP BULGARAI INGIJO LAISVĖ (II)	20c.
KAS IŠ KUR PAREINA, 64 pusl.,	20c.
KELIONĖ Į ŠIDLAVĄ, 48 pusl.,	15c.
KONRADAS VALENRODAS (Poema), 24 p.	15c.
KRAŽIŲ SKERDYNĖ, 77 pusl.	15c.
KUN. A. BURBA, 29 pusl.	20c.
LIETUVIŠKA CHRESTOMATIJA, 180 psl.	40c.
LIETUVIŲ TAUTOS KLAUSIMAS	
EUROPINĖS KARĖS METU, 102 pusl.	35c.
NAUJAS BUDAS Išmokti Rašyti, 24 pusl. ..	10c.
NUO DEGTINĖS (Komedija), 19 pusl.	10c.
PADĖJIMAS LIETUVIŲ TAUTOS RUSŲ	
VIEŠPATIJOJE (Rusų kalba), 128 pusl.	1.00
PASNINKAI LIETUVOJE, 16 pusl.,	5c.
PERSPĖJIMAS Apie Šventą Tikėjimą, 63 p.	10c.
PRAŽUVO (Vaizdelis iš gyvenimo), 16 pusl.	10c.
ŠVINTANT (Apysaka iš Bulgarų atgijimo),	25c.
TRACHOMA, Prie Šviesos, 100 pusl.	20c.
"TĖVYNĖS" Kompletai 1909-1910-1911. po	1.00

AISOPO PASAKOS

AISOPO PASAKOS — tai vienintelis tos rūšies veikalas lietuvių kalboje ir naudinga kiekvienam turėti. Kninga 360 puslapių, su 110 gražių paveikslų, 301 pasakų ir pasakėlinių. Tinkanti pamokiniams seniems, jauniems, o ypatingai mažiems.

Motinos, nupirkdamos šią kningą savo vaikeliams, niekad nesigailės, nes vaikai mėgsta tokius skaitymus, ypač kad kiekvienai pasakai yra pritaikintas ir paveikslėlis.

AISOPO PASAKOS yra svarbios ne tik savo gražumu, bet ir labai rimta prasme: kiekviename atsitikime, kiekvienam žmogui, kiekvienai ydai rasi prilyginimus ir galiaus pamokinius. Tai neišsemiamas šaltinis; iš jų galima panaudoti sakinius viešose susirinkimuose ir draugiškuose pasikalbėjimuose.

KAINA SU PRISIUNTIMU I
NAMUS — \$1.25

IŠSKYRUS

AISOPO PASAKAS ir 'APŠVIETA'
VISAS KITAS KNINGAS SLA-
NARIAI GAUNA UŽ PUSĖ
PAŽYMĖTOS KAINOS

Paikalaudami kningų, parašykite aiškiai kningos vardą.

Peningus geriausiai siųsti per pašto Money

Orderį, paprastame laiške, užadresuojant:

A. B. STRIMAITIS

307 WEST 30th STREET

NEW YORK CITY

PASKAITOS

**Žmonių Apšvietai Galima Rengti
Žiemos Metu, nes tai yra Kuopų
Užduotis**

NE VISOS KUOPOS TUREJO APDRAUDOS IR SVEIKATOS SAVAITĖ, UŽTAI DABAR GALI PASINAUDOT

KUOPŲ NAUDAI SLA. IŠLEIDO 5-as
PASKAITAS. JAS GALIMA SKAITYTI
DIDELĖSE SUEIGOSE IR KUOPŲ
SUSIRINKIMUOSE. S. L. A. NARIAI
TAIPGI GALI ĮSIGYTI JAS ::

Kreipkitės į "Tėvynės" Administraciją

LIETUVOJE EUROPOS KARĖS METU

Kninga nušviečia tikrą karės padėjimą, kaip lietuviai pabėgo į plačią Rusiją, palikdami savo ukius, kuomet vokiečiai užėjo. Kninga 92 puslapių, su 12 didelėlių puikių paveikslų, paimtų iš pačių atsitikimų su pabėgėliais.

Kainuoja tiktai 50c. su prisiuntimu.

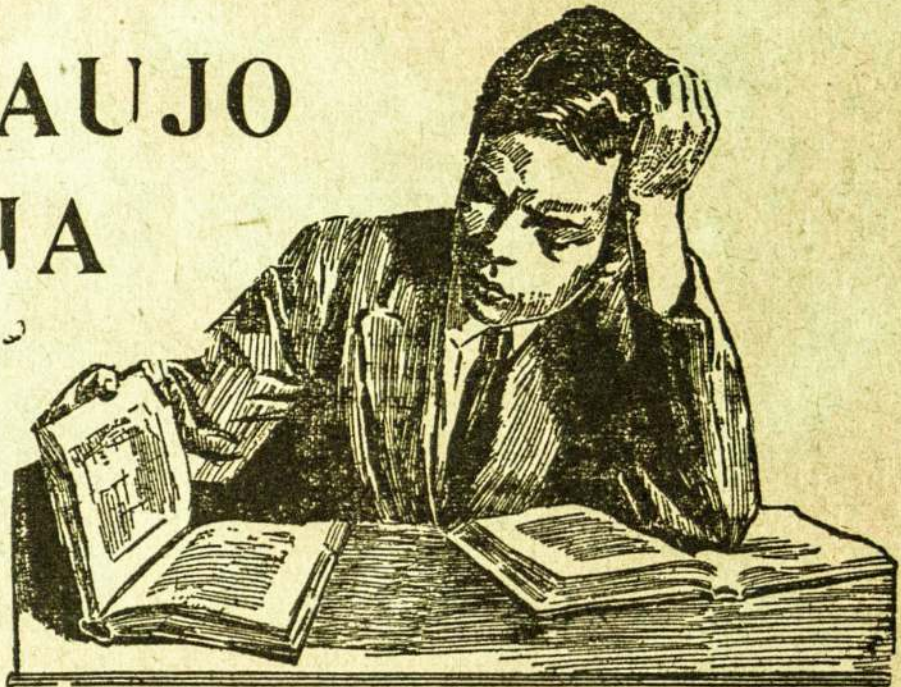
A. B. STRIMAITIS

307 W. 30th Street, New York City

Didelis Veikalas!

KRAUJO SĖJA

Du Tomai
už
\$1.50

KRAUJO SĖJA ŽINGEIDUS VEIKALAS

Yra tai labai užimanti apysaka iš Rusijos karės laikų. Kninga išleista dviejuose tomuose atskirium. *Tome Pirmam* telpa šie dalykai: Pirmi Aidai. Maskvoje. „Šviesiai-dauggalis“ Tiška. Varšavoje. Testamentas. Į Rytus. Užpakalyje Armijos. Taktika Strategija. Virdulyje. Ant Vandens. Sląstuose. Kontr-Mina. Geniališkas Plenas. Liadojansas. Juodakis Rekrutas. Kuningaikštukas. Užtrinos Ant Vado Kojų.

Antrame Tome telpa šie dalykai: Jokamanda Pas Kuropatkin'ą. Šiupinys. Fermentai. Ginkluotas Ramumas. Priežastis ir Pasekmės. Šliubas. Prieš Mušį Kaip Tai Dailu Per Karę. Naktis Prieš Išauštant. Šamilio Ainis. Teismas. Tulei-Shanas. Dievo Perkunas. Lenktnės.

Iš viršpaminėtos įtalpos jau aišku, kad šis veikalas yra labai užimantis. Pirmas Tomas turi 289 puslapius, Antras Tomas — 246 pusl. Viso 535 puslapiai skaitymo. Tai milžiniška kningas už tuos piningus.

Kraujo Sėją galima gauti ir atskirium kiekvieną tomą. Kaštuoja su prisiuntimu po \$1.00. Užsisakant abudu tomu kartu, kaštuoja tik \$1.50. Su užsakymu reikia ir piningus prisiųsti, išperkant money orderį išrašant šitaip:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th STR., NEW YORK, N. Y.